

Enhed
Kontoret for Familien

Sagsbehandler
LTH

Sagsnr.
2015 - 8195

Dato
05-04-2016

Grund- og nærhedsnotat

Forslag til Rådets afgørelse om bemyndigelse til at indføre et forstærket samarbejde for så vidt angår kompetence, lovvalg og anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser i sager vedrørende formueforholdet mellem internationale par, som omfatter både formueforholdet mellem ægtefæller og de formueretlige virkninger af registrerede partnerskaber

KOM (2016) 108

1. Resumé

Kommissionen fremsatte den 2. marts 2016 forslag til en rådsafgørelse, der bemyndiger de 17 medlemsstater, der har anmodet herom, til at indføre et forstærket samarbejde for så vidt angår kompetence, lovvalg og anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser i sager vedrørende formueforholdet mellem internationale par, som omfatter både formueforholdet mellem ægtefæller og de formueretlige virkninger af registrerede partnerskaber. Baggrunden for forslaget er, at det ikke har været muligt at opnå den fornødne enstemmighed om Kommissionens forslag til forordninger om formueforholdet mellem ægtefæller og de formueretlige virkninger af registrerede partnerskaber.

Forslaget rejser ikke spørgsmål i forhold til nærhedsprincippet. Forslaget har hverken lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser. Henset til det danske retsforbehold agter man ikke at deltage i afstemningen om forslaget.

Samtidig med forslaget til rådsafgørelsen fremsatte Kommissionen forslag til de forordninger om kompetence, lovvalg og anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser i sager vedrørende formueforholdet mellem ægtefæller (KOM (2016) 106) og de formueretlige virkninger af registrerede partnerskaber (KOM (2016) 107), som bemyndigelsen vedrører. Disse forslag er omfattet af retsforbeholdet.

2. Baggrund

Den 16. marts 2011 fremsatte Kommissionen to forslag:

- Forslag til Rådets forordning om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i sager vedrørende formueforholdet mellem ægtefæller (KOM (2011) 126).
- Forslag til Rådets forordning om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i sager vedrørende de formueretlige retsvirkninger af registrerede partnerskaber (KOM (2011) 127).

Forslagene indeholdt regler om internationale aspekter om formueforholdet mellem ægtefæller og de formueretlige virkninger af registrerede partnerskaber

Forslagene blev fremsat under henvisning til TEUF artikel 81, stk. 3. Vedtagelse af forslagene krævede derfor enstemmighed efter høring af Europa-Parlamentet.

Forslagene var omfattet af Danmarks retsforbehold.

Forslagene blev senest drøftet på Rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 3.-4. december 2015. På mødet tilsluttede et flertal af medlemsstaterne sig forslagene, men det var ikke muligt at opnå den fornødne enstemmighed. Rådet konkluderede, at det ikke blandt medlemsstaterne var muligt at nå til enighed om forslagene inden for rimelig tid. Mange delegationer tilkendegav, at de var positive over for at etablere et forstærket samarbejde om de emner, forslagene omfatter.

Herefter meddelte 17 medlemsstater (se pkt. 3) Kommissionen, at de ønskede at deltage et sådant samarbejde.

På den baggrund fremsatte Kommissionen den 2. marts 2016 Forslag til Rådets afgørelse om bemyndigelse til at indføre et forstærket samarbejde for så vidt angår kompetence, lovvalg og anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser i sager vedrørende formueforholdet mellem internationale par, som omfatter både formueforholdet mellem ægtefæller og de formueretlige virkninger af registrerede partnerskaber (KOM (2016) 108).

Kommissionen fremsatte samtidig følgende forslag, som bemyndigelsen vedrører:

- Forslag til Rådets forordning om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i sager vedrørende formueforholdet mellem ægtefæller (KOM (2016) 106).
- Forslag til Rådets forordning om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i sager vedrørende de formueretlige virkninger af registrerede partnerskaber (KOM (2016) 107).

De to forordningsforslag tager udgangspunkt i de kompromisforslag, som blev drøftet på Rådsmødet i december 2015. De er således også fremsat under henvisning til TEUF artikel 81, stk. 3, og de skal vedtages enstemmigt af Rådet efter høring af Europa-Parlamentet. Forslagene er omfattet af retsforbeholdet. Der henvises i øvrigt til grund- og nærhedsnotaterne om forslagene.

Forslaget om bemyndigelse til at indlede forstærket samarbejde, som er modtaget i dansk oversættelse den 11. marts 2016, er fremsat under henvisning til TEUF artikel 329, stk. 1. Dette forslag er således ikke omfattet af retsforbeholdet.

Forstærket samarbejde er reguleret i TEU artikel 20 og TEUF sjette del, afsnit III (artikel 326-334). Det følger af TEU artikel 20, at mindst ni medlemsstater kan indføre et forstærket indbyrdes samarbejde inden for traktaternes rammer som en sidste udvej, når Rådet fastslår, at de i forslaget tilstræbte mål ikke kan nås inden for en rimelig frist af Unionen som helhed, og Rådet bemyndiger de pågældende medlemsstater hertil.

Bemyndigelsen til at indlede et forstærket samarbejde gives af Rådet på forslag af Kommissionen og efter Europa-Parlamentets godkendelse. Afgørelse om bemyndigelsen skal vedtages med kvalificeret flertal, jf. Ifølge TEU artikel 16, stk. 3.

Det følger af ovennævnte bestemmelser, at indledning af et forstærket samarbejde endvidere forudsætter, at bl.a. følgende betingelser er opfyldt:

- Et forstærket samarbejde skal tage sigte på at fremme Unionens mål, beskytte dens interesser og styrke integrationsprocessen.
- Et forstærket samarbejde skal overholde traktaterne og gældende EU-ret.
- Et forstærket samarbejde må ikke skade det indre marked eller den økonomiske, sociale og territoriale samhørighed og må ikke medføre begrænsning af eller forskelsbehandling i samhandelen mellem medlemsstaterne eller fordrejning af konkurrencevilkårene.
- Et forstærket samarbejde skal respektere ikke-deltagende medlemsstaters rettigheder, beføjelser og forpligtelser.

Retsakter, der vedtages inden for rammerne af et forstærket samarbejde, er ifølge TEU artikel 20 kun bindende for de deltagende medlemsstater, men er til enhver tid åbent for alle medlemsstater.

3. Formål og indhold

Ved forslagets artikel 1 bemyndiges en række medlemsstater til at indføre et forstærket indbyrdes samarbejde for så vidt angår kompetence, lovvalg og anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser i sager vedrørende formueforholdet mellem internationale par, som omfatter både formueforholdet mellem ægtefæller og de formueretlige virkninger af registrerede partnerskaber.

Det drejer sig om følgende medlemsstater: Belgien, Bulgarien, Finland, Frankrig, Grækenland, Italien, Kroatien, Luxembourg, Malta, Nederlandene, Portugal, Slovenien, Spanien, Sverige, Tjekkiet, Tyskland og Østrig.

Efter forslagets artikel 2 træder afgørelsen i kraft på dagen for vedtagelsen.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Forslaget er forelagt for Europa-Parlamentet, der endnu ikke har udtalt sig i sagen.

5. Nærhedsprincippet

Forslaget rejser ikke spørgsmål i forhold til nærhedsprincippet, da forslaget vedrører en procedurebeslutning om forstærket samarbejde.

6. Gældende dansk ret

Forslaget giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret, da forslaget vedrører en procedurebeslutning om forstærket samarbejde.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

En vedtagelse af forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

En vedtagelse af forslaget har ingen økonomiske konsekvenser.

8. Høring

Forslaget er sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Østre Landsret, Vestre Landsret, samtlige byretter, Tinglysningssretten, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Domstolenes Tjenestemandforening, HK Danmarks Domstole, Statsforvaltningen, Foreningen af Statsforvaltningsjurister, Advokatrådet, Danske Familieadvokater, Danske Advokater, Foreningen af Advokater og Advokatfuldmægtige (FAAF), Foreningen af autoriserede bobestyrere, Aarhus Universitet (Juridisk Institut), Københavns Universitet (Juridisk Institut), Aalborg Universitet (Juridisk Institut), Syddansk Universitet (Juridisk Institut), Copenhagen Business School (Juridisk Institut), Forsikring & Pension, Finansrådet, ATP, Dansk Industri, Dansk Arbejdsgiverforening (DA), Landsorganisationen i Danmark (LO), Akademikernes Centralorganisation (AC), Ledernes Hovedorganisation, Den danske aktuarforening, Lønmodtagernes Dyrtidsfond (LD), Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF), KL, Centralorganisationernes Fællesudvalg, Kommunale Tjenestemænd og Overenskomstansatte (KTO), Lønmodtagernes Garantifond, Landbrug og Fødevarer, Realkreditrådet, Forbrugerrådet, Det Centrale Handicapråd, Kvinderrådet, Ældre Sagen, Danske Handicaporganisationer, Landsforeningen for bøsser, lesbiske, biseksuelle og transpersoner, Institut for Menneskerettigheder, Dansk Retspolitisk Forening og Retssikkerhedsfonden.

Høringsfristen er fastsat til den 25. april 2016.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Som det fremgår af pkt. 2 og 3, har 17 medlemsstater anmodet Kommissionen om at fremsætte forslag om vedtagelse under forstærket samarbejde af forordninger om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i sager vedrørende formueforholdet mellem ægtefæller og vedrørende de formueretlige virkninger af registrerede partnerskaber.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Bemyndigelsesforslaget er ikke omfattet af Danmarks retsforbehold, og Danmark deltagere derfor i vedtagelsen af forslaget, selvom de to forslag, som bemyndigelsen vedrører, er omfattet af retsforbeholdet.

Det følger af retsforbeholdet, at Danmark ikke vil forhindre de andre medlemsstater i at udvikle deres samarbejde yderligere med hensyn til foranstaltninger, der ikke er bindende for Danmark. Der henvises til betragtning 4 i præambelen til protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet som bilag til Lissabontraktaten.

Under hensyn til at de to forordningsforslag er omfattet af retsforbeholdet og derfor ikke vil være bindende for eller finde anvendelse i Danmark, agter man fra dansk side ikke at deltage i afstemningen om bemyndigelsesforslaget.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.